

الله أكبر



دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده‌ی دندانپزشکی
پایان‌نامه جهت اخذ درجه دکترای جراحی دندانپزشکی

عنوان:

بررسی نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی در بین دانشجویان
دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل سال ۱۴۰۰

اساتید راهنما:

دکتر حمیدرضا عجمی

استاد مشاور:

دکتر عزیز کامران

نگارش:

فاطمه اسلامی

اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

کد پایان‌نامه: ۲۱۲



دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده دندانپزشکی

فرم صورت جلسه دفاع

با عنایات خداوند متعال جلسه دفاع از پایان نامه خانم فاطمه اسلامی دانشجوی رشته دندانپزشکی تحت عنوان " بررسی نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغگویی در بین دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل سال ۱۴۰۰" با شماره ثبت ۲۱۲ با حضور استاد راهنما و مشاور و هیئت داوران به صورت حضوری در تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۵ تشکیل گردید، در این جلسه پایان نامه با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت. نامبرده نمره ۱۷/۵ (هفده و پنج) و امتیاز نهایی (دریافت نمود).

استاد راهنما:

دکتر حمیدرضا عجمی

استاد مشاور:

دکتر عزیز کامران

هیأت داوران:

نماینده معاون پژوهشی: دکتر علیرضا فتحی آذر

نماینده معاون آموزشی: دکتر علیرضا حیاتی

نماینده گروه: دکتر رزا مومنی، دکتر سهیلا دریسای

نماینده دانشگاه:

دکتر علیرضا فتحی آذر

رئیس دانشکده:

دکتر کریم جعفری کفاش



دانشگاه علوم پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده دندانپزشکی

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب **فاطمه اسلامی** دانش آموخته رشته دندانپزشکی مقطع دکتری حرفه ای به شماره دانشجویی ۹۳۱۸۱۶۰۰۵ گواهی می نمایم که این پایان نامه تحت عنوان " بررسی نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغگویی در بین دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل سال ۱۴۰۰" به راهنمایی استاد محترم جناب آقای حمیدرضا عجمی بطور کامل اصل و بدون هرگونه سرقت علمی/ادبی بر اساس تعریف 'Plagiarism' نگارش شده است و تمام یا قسمتی از آن توسط فرد دیگری در پایان نامه یا مراکز علمی دیگر ارائه نشده است. در ضمن اینجانب از مقررات مربوط به عدم رعایت صداقت در ارائه پایان نامه که منجر به مردود شدن و ارجاع به شورای پژوهشی دانشکده می شود، اطلاع کافی دارم.

تاریخ و امضاء

دانشجو

۱۴۰۱/۲/۲۵

بدینوسیله اصالت (ORIGINALITY) و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب دکتر حمیدرضا عجمی استاد راهنما/استاد راهنمای اول و دوم می باشد.

استاد راهنمای اول / دوم
تاریخ و امضاء

۱۴۰۱/۲/۲۵
استاد راهنما

Plagiarism Plagiarism^۱ یا سرقت علمی/ ادبی عبارت است از استفاده از تمامی یا قسمتی از مطالب یا ایده‌های منتشر شده یا منتشر نشده فرد یا افراد دیگر بدون ذکر منبع بطور مناسب یا کسب اجازه در موارد ضروری.

تقدیم

این پایان نامه را ضمن تشکر و سپاس بیکران و در کمال افتخار و امتنان تقدیم می نمایم به:

محضر ارز شمنیدر و مادر عزیزم به خاطر همه ی تلاش های محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی ام انجام

داده اند و با مهربانی چگونه زیستن را به من آموخته اند.

تقدیر و سپاسگزاری

از اساتید گرامی جناب آقای دکتر حمید رضا عجمی و دکتر عمران حاج محمدی بسیار سپاس گذارم چرا که بدون

راهنمایی های ایشان انجام این پایان نامه بسیار مشکل می نمود.

همچنین از آقای دکتر عزیز کامران به دلیل یاری ها و مشاوره های بی چشمداشت ایشان که بسیاری از سختی ها را برایم

آسان تر نمودند، تقدیر و تشکر می نمایم.

همچنین این جانب بر خود وظیفه میدانم در کسوت ساگر دی از زحمات و خدمات ارزشمند اساتید گران قدر

دانشکده دندانپزشکی اردبیل تقدیر و تشکر نمایم.

چکیده

بررسی نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی در بین دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل سال ۱۴۰۰

مقدمه: رفتار نادرست تحصیلی در بین بسیاری از دانشجویان در سراسر جهان به یک رفتار رایج تبدیل شده است و آموزش دندانپزشکی نیز از این قاعده مستثنی نیست، و در مورد شیوع و علل رفتار نادرست تحصیلی بین دانشجویان اتفاق نظر وجود ندارد، بنابراین مطالعه‌ی حاضر با هدف بررسی نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی در بین دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۴۰۰ انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی کلیه‌ی دانشجویان ترم‌های ۱ تا ۱۲ که تمایل ورود به مطالعه داشتند به صورت سرشماری وارد مطالعه شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه Rennie و همکاران مبتنی بر سناریو استفاده گردید و اثر متغیرهای ترم تحصیلی، جنسیت، معدل، سن، محل سکونت، نوع مدرسه، تحصیلات والدین و سطح علاقه به رشته بر نگرش و رفتار دانشجویان در خصوص سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی مورد بررسی قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های یومن ویتنی و کروسکال والیس استفاده گردید. سطح خطای مورد قبول کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج: میانگین سرقت علمی ۳۲/۱۶ درصد، دروغ‌گویی ۵۹ درصد و تقلب ۵۴/۳ درصد بود و علت تقلب در دوره‌ی دانشگاهی در بیشتر موارد برای کسب نمره بهتر و گذراندن یک دوره بود. جنسیت، ترم، معدل، سن، تحصیلات والدین، محل سکونت، تقلب در دوران دانش‌آموزی و علاقه به رشته بر سرقت علمی، دروغ‌گویی و تقلب تاثیر داشت (P<۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: رفتارهای نادرست تحصیلی در این مطالعه شیوع بالایی داشت از این رو آموزش مصادیق سرقت علمی، ارائه‌ی کاربردی دروس، اخلاق حرفه‌ای و اجرای سیاست‌های پیشگیرانه ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: سرقت علمی، تقلب، دروغ‌گویی.

فهرست مطالب

| عنوان | صفحه |
|---|------|
| چکیده | أ |
| فصل اول: معرفی پژوهش | |
| ۱-۱. مقدمه؛ بیان مساله و ضرورت اجرای پژوهش | ۱ |
| ۲-۱. اهداف پژوهش | ۴ |
| ۳-۱. هدف کلی | ۴ |
| ۴-۱. اهداف اختصاصی | ۵ |
| ۵-۱. اهداف کاربردی | ۵ |
| ۶-۱. سوالات پژوهش | ۵ |
| ۷-۱. تعریف واژه‌ها | ۶ |
| فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق | |
| ۱-۲. مقدمه | ۷ |
| ۲-۲. مبانی نظری پژوهش | ۷ |
| ۲-۲-۱. تعریف سرقت علمی | ۷ |
| ۲-۲-۲. مصادیق سرقت علمی | ۹ |
| ۳-۲-۲. انواع سرقت علمی | ۱۰ |
| ۴-۲-۲. عوامل مؤثر در پیدایش و گسترش سرقت علمی | ۲۰ |
| ۵-۲-۲. دلایل ترغیب افراد به سرقت علمی | ۲۵ |
| ۶-۲-۲. راه‌های کشف، شناسایی و مبارزه با سرقت علمی | ۲۷ |
| ۷-۲-۲. نرم‌افزارهای کشف و شناسایی سرقت علمی | ۲۸ |
| ۸-۲-۲. سیاست‌ها و راهکارهای مبارزه با سرقت علمی | ۳۰ |
| ۳-۲. مروری بر پیشینه‌ی تحقیق | ۳۳ |
| ۱-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در ایران | ۳۳ |
| ۲-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در خارج | ۳۴ |

۳۷ ۳-۳-۲. جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۳۷ ۱-۳. نوع مطالعه و روش پژوهش

۳۷ ۲-۳. جامعه‌ی آماری پژوهش

۳۷ ۳-۳. معیارهای ورود و خروج به مطالعه

۳۷ ۴-۳. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

۳۷ ۵-۳. ابزار و روش گردآوری داده‌ها

۳۸ ۶-۳. روایی و پایایی ابزار

۳۹ ۷-۳. زمان و مکان انجام پژوهش

۴۰ ۸-۳. متغیرهای پژوهش

۴۰ ۹-۳. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴۱ ۱۰-۳. ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۴۲ ۱-۴. آماره‌های توصیفی

۴۲ ۱-۱-۴. ویژگی‌های دموگرافیک افراد مورد بررسی

۴۴ ۲-۱-۴. نوع مدرسه، محل سکونت و زندگی دانشجویان مورد بررسی

۴۵ ۳-۱-۴. علاقه به رشته دندانپزشکی در دانشجویان مورد بررسی

۴۶ ۴-۱-۴. آماره‌های توصیفی سناریوهای سرقت علمی

۴۷ ۵-۱-۴. آماره‌های توصیفی سناریوهای دروغ‌گویی

۴۸ ۶-۱-۴. آماره‌های توصیفی تقلب

۴۹ ۷-۱-۴. تقلب و عوامل مؤثر بر آن از نظر دانشجویان

۵۰ ۸-۱-۴. آماره‌های توصیفی نگرش و رفتار دانشجویان در مورد سرقت علمی، دروغ‌گویی و تقلب

۵۱ ۲-۴. بررسی نرمال بودن داده‌های مورد بررسی

۵۲ ۳-۴. تحلیل سوالات مورد بررسی

۵۲ ۴-۳-۱. نگرش دانشجویان در مورد سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی به تفکیک ویژگی‌های دموگرافیک

۴-۳-۲. وضعیت رفتار دانشجویان در مورد سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی به تفکیک ویژگی‌های دموگرافیک . ۵۴

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

| | |
|-------------------------------------|----|
| ۱-۵ . بحث | ۵۷ |
| ۲-۵ . نتیجه‌گیری | ۷۱ |
| ۳-۵ . محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش | ۷۱ |
| ۱-۳-۵ . پیشنهادها | ۷۱ |
| ۲-۳-۵ . محدودیت‌ها | ۷۲ |
| منابع | ۷۳ |
| پیوست‌ها | ۷۸ |

فهرست جدول‌ها

عنوان
صفحه

| | |
|--|----|
| جدول ۱-۳ . متغیرهای مورد بررسی | ۴۰ |
| جدول ۱-۴ . درصد فراوانی ویژگی‌های دموگرافیک افراد مورد بررسی | ۴۳ |
| جدول ۲-۴ . درصد فراوانی نوع مدرسه، محل سکونت و زندگی دانشجویان مورد بررسی | ۴۴ |
| جدول ۳-۴ . درصد فراوانی علاقه به رشته دندانپزشکی در دانشجویان مورد بررسی | ۴۵ |
| جدول ۴-۴ . درصد نگرش و رفتار دانشجویان در سناریوهای سرقت علمی | ۴۷ |
| جدول ۵-۴ . درصد نگرش و رفتار دانشجویان در سناریوهای دروغ‌گویی | ۴۸ |
| جدول ۶-۴ . درصد نگرش و رفتار دانشجویان در سناریوهای تقلب | ۴۹ |
| جدول ۷-۴ . درصد فراوانی تقلب و عوامل مؤثر بر آن از نظر دانشجویان | ۴۹ |
| جدول ۸-۴ . آماره‌های توصیفی نگرش و رفتار دانشجویان در مورد سرقت علمی، دروغ‌گویی و تقلب | ۵۰ |
| جدول ۹-۴ . بررسی نرمال بودن داده‌های مورد بررسی | ۵۱ |
| جدول ۱۰-۴ . نگرش دانشجویان در مورد سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی به تفکیک ویژگی‌های دموگرافیک | ۵۳ |
| جدول ۱۱-۴ . رفتار دانشجویان در مورد سرقت علمی، تقلب و دروغ‌گویی به تفکیک ویژگی‌های دموگرافیک | ۵۵ |